

SLOVENSKI NAROD.

vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dñeški na vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor snaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavke naročnine se ne ozira. — Za osananila plačuje se od piterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnost naj se blagovoljno posiljati naročnine, reklamacije, osananila t. j. administrativne stvari. — Vhod v upravljanje je na Vogevo ulice št. 2, vhod v upravljanje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kaj bo?

(Iz ribniške doline.)

Klerikalce prešinja zona in strah jih je najbljižje bodočnosti. Njhova takoliška hvalisana in za stranko s tako sramotnimi sredstvi ustanovljena gospodarska organizacija hira tako rapično, da ji ni nikake pomoči več. Najbolj verni kmetje, kateri so šli za duhovščino čez drn in strn, jeli so omahovati in uvidevati, da ima ravno duhovščina — to je tista duhovščina, katera vedno in povsod sama sebe na vse pretege hvali, ter stavljata v prvo vrsto — najbolj umazane roke. Tej vrsti duhovščini je le za lastni dobiček, za kmeta se le takoliška briga, da mu od časa do časa mošnjiček olajša, po naše rečeno, da mu pušča. Gotovo je, da ima kmet slabe čase in truditi se mora, da ostane brez dolga. In pri tem daje še velike neprimerne dote in dela volila različnim cerkvam, za maše, za zamorčke. Kako ti ljudje dobro vedo, kje je kaj denarja ali kakša posojilna knjižica, kako zalezajo in oblegajo dotične osebe. Imajo pa tudi agitatorice, katere nagovarjajo petične žene, da naj denarje knjižice po farovžih shranjujejo in te knjižice že na kak način v farovžu ostanejo, če ne popolnoma, deloma pa gotovo. —

Ribniškim gospodom je farovž premajhen. Da bi se vedno shodi vršili za farovškim zidom in bi tam Šusteršič sv. Duha spuščal, to ne gre, kajti ne ve se, ako bode dobri naši kmeti pa naj bo Goričevljan, Hrovačan, Nemčan, ali Otavčan take gospode hotel poslušati, kateri so ga in ga še hočejo poneumniti in varati. Prav lahko se prijeti, da bodo sedaj shod razbili tisti, na katere se je ta umazana stranka najbolj opirala, kajti to pač ni lepo, da se kmeta v naj večji stiski pusti, potem ko se ga je ogoljufalo. Brešar in Gruntar, zagovornika polomnjene zadružne ideje v ribniški dolini, sedaj lahko razvidita, koliko škode sta provzročila s svojo nestrnostjo in sebičnostjo. Sedaj zida podjetni kaplan Traven

katoliški dom ali teater, ki je že do malega dozidan in je odločena tudi sobota v kateri se bodo Marijini otroci oblačili in slažili, razume se, da pod nadzorstvom duhovnika, kateri je morda tudi krvav pod kožo. Po prejšnje čase so se nekateri duhovni bavili s homeopatijo in so vabili »bolnice« v župnišča ter jih po svoje z uspehom zdravili. To je nekaj denarja stalo, a sedaj je boljše, kajti ustanovile so se Marijine družbe, ki nič ne veljajo nego še nesejo, in heomepatija je postala brezpostrelna.

Da pa ne bodo v večnem strahu, da jim nebi kdo pod kozolcem ali za farovškim zidom shoda razgnal, zidajo katoliški dom, kateri bode služil vsem namenom. Sedaj je pa le vprašanje, s čegavim denarjem se ta potrebeni katoliški dom zida. Posojilnica in hranilca je še ves kupnji denar za hišo dolžna: neverjetno je torej, da bi se na ljubo kaplanu polirju še več zadolžila, ker vkljub vsem Brešarjevim in notarjevim rotenjem ne more in noče uspevati. Šepeče se tudi, da bodo Marijini otroci skladali in pa bratovščina sv. Uršule, katera ima dokaj denarja, bode moralna na pomoč priskočiti. V tem društvu so precej čedne razmere. »Le dajte, dajte, več ko daste, dražje bodo maše«. Sicer bi pa desetnice ali kako se te ženske imenujejo, katere desetice v župnišču znašajo, utegnile tudi kaj povedati o nezadovoljnosti radi podraženja maš. Z ozirom na vse to bi mi kmetje kaj radi videli, da bi se pri sinodi, katera se vrši v Ljubljani, gledalo bolj na naše duše, kakor pa naše mošnjičke. Res lepo in krščansko bi bilo, da bi se malo prenehalo z večnim prešanjem, kajti mi imamo tudi druge potrebe in moramo težko delati. Zadovoljite se s tem, kar vsak dan potrebujete, gospodje od altarja.

S konsumom v Ribnici in Dolenji vasi so jo duhovniki grdo zavozili. Škode seveda ne bodo plačali, to bode moral draga plačati kmet in se povrh še pred sodišči zagovarjati za nepravilnosti, katere so provzro-

čili duhovniki, a se še o pravem času odtegnili posledicam. To je bila prava pravčata lumparija, da so kmetsko tako nesramno varali, ko so vendar vedeli, da so bili pasivni, a so zbog tega aktivne bilance izdajali. In kdo bode imel največjo kozist od tega? Nihče drugi kakor notar Gruntar, učenec Jakličeve zadružne ideje, kateri je sedaj konkurenčne mase oskrbnik, ob enem pa zastopnik upnikov. Za poč!

Kozma.

Še Körbrovina pri so-dišču.

(Iz Šmarja pri Jelšah.)

„Domovino“ črtijo, „Slov. Naroda“ pa se bojijo — šmarski nemškutarji. Kakor da si jih polil z mrzlo vodo, tako se drže sedaj te klavne figure. Prav usmiljenja so vredni. Sprva so se še repenčili in grozili s tožbo, misleč nas vgnati v kozji rog. Danes so že potegnili rep med noge. Žalostno jih je videti in zato jih hočemo z daljšimi dopisi vnovič osokoliti.

Prod vsem nam bodi dovoljeno odgovoriti na dopisa v „Grazer Tagessposti“ in „Grazer Tagblattu“, oba z dne 28. t. m. Dopisnik — v teknu časa ga čitalci sami spoznajo — se pritožuje nad nedostatkom stanovanj za c. kr. uradnike.

Šmarje je primerno majhen trg. Zato tudi nima — in se od njega niti zahtevati ne more — nad običajno potrebo stanovanj. Dosedanjim primernim zahtevam in potrebam pa je vsikdar ustrezalo in še ustreza, tako da lahko rečemo, da prekaša v tem oziru celo večja mesta. V dokaz temu navedemo slučaj, ki se je pred par leti pripeljal v Ljubljano na Gornjem Štajerskem. Tam je sedež okrožnega in okrajnega sodišča, tam je okrajno glavarstvo, davčni urad, tam so srednje šole, je gorska akademija itd. Kako je torej v tem velikem mestu s stanovanjskimi razmerami? Prišel je tja davčni uradnik, toda v celem mestu ni mogel dobiti stanovanja niti za samega sebe, kaj še za celo obitelj, tako da je moral dolgo časa stanovati v hotelu, dvakrat dra-

žje. In ta faktum mu je potrdil mestni magistrat. To se je zgodilo v Ljubljani, v mestu, kjer je običajno vse v lepšem redu, kakor pa v kakem Šmarju z enostransko politiko, kjer ima vsaj vsak uradnik stanovanje, kakoršnega je potreben in vreden.

Primeri: sodni uradnik (pristav dr. M.) je stanoval v sobi z oknom na dvorišče oziroma vrt, katera soba se je še pred letom dni rabila kot skladишče duhanja. On in vsak človek, ki je bil kedaj v tej sobi, pravi, da je izmed najlepših, kar si jih je v kakem trgu le želel. Sicer pa, če so bili doslej še vsi najemniki ž njo prav zadovoljni, moral se bo naposled tudi naš kverulant, ki je niti od znotraj videl ni, ž njo sprizajzutti.

Sodni kanclist (Wressnig) stanuje v Žadržah, kamor lahko od sodišča zakliče. Če je hiša „Bauernkeusche“, trška občina res ne more zato. Tudi kmet sme imeti kako hišo za najemnike. Za dve osebi že zadostuje stanovanje z dvema sobama in kuhinjo. In najsi sta sobi še tako majhni, prostor za umivalnik se v njih še zmira najde. Ako se pa Wressnig nič ne umiva, je to njegova stvar. Mi smo dopisniku prav hvaležni, da nam je izdal tajnost, odkod gotovi „duhovi“. Tudi s straniščem ni zadovoljen, ker je baje 30 korakov v stran. Če je dopisnik kdaj stanoval v mestu, bode priznal, da so tam stranišča včasih še bolj oddaljena. Sicer je pa stranišča politika tako za motana stvar, da je „enostranski politiki“ šmarski ne morejo vsestranski povoljno rešiti. Lastnik hiše, v kateri je sedaj baje prisiljen stanovati kanclist Wressnig, je imel po našem mnenju tehtne razloge, da je postavil stranišče, prej kot ne iz zdravstvenih ozirov, par korakov proč od hiše, ker je bržas slutil, da boli enkrat stranko, ki se ne umiva. Na drugi strani je seveda potabil upoštevati specielno slabost Wressnigove peči, ki se mu bržkone že na potu v stranišče podira. Šmarski občinski odbor bo v svoji enostranski prav kmalu na pristojnem mestu predlagal, naj se posodi Wressnigu eračeno „kiblo“ kot nadomestek k stranišču.

Davčni kontrolor stanuje v vili v Jelšah. Ako ne more dobiti stanovanja v trgu, je kriv edino le jezik njegove boljše polovice. Povedali bi lahko maršikaj, toda z ozirom na damske nedotakljivost opustimo to za danes.

Eden davčni praktikant prebiva v sobici, ki je bila prej baje pojata. Mislimo, da je vse eno, čemu je nekaj služila kakša soba, glavna stvar je, da je najemnik ž njo zadovoljen, in to je, ker mu je kot samec več drugih stanovanj na razpolago.

Notarska pisarna baje tudi nima primernih prostorov. Istotako ne poštni urad in finančni kontrolno-okrajni oddelek. Vse mu je na potu temu dopisniku. Zakaj, že vemo in povemo koj. Mladi mož je skoraj gotovo pred kratkim odiši c. kr. avskultant dr. Premschak.

Ne vemo, čemu so nam ga poslali v Šmarje, bržkone je bil „potreben“. Ta avskultant je stanoval prostovoljno zunaj trga v viničariji svojega očeta, kakor se razume, brezplačno. V Šmarju je spal samo eno noč in je plačal za posteljo s postrežbo celih 30 krajev. Sicer pa ni dal ves čas svojega bivanja izkupiti 5 goldinarjev. A odhajajoč iz Šmarje je zahteval ta zastopnik pravice od trške občine potrdilo, da v Šmarju ni dobiti mesečne sobe pod 26—40 kron. Doktor juris, c. kr. avskultant, zavaja občinski urad, naj bi potrdil laž, ta bodoči sodnik, delilec pravice, je hotel to falsificirano potrdilo predložiti svojim predpostavljenim, da bi oglul, ali iz drugih razlogov? — državno blagajno za nekaj kron. Kaj ne, mnogo obetajoč uradnik, ki že zdaj hoče državi puščati?

Ali ni to Körbrovina?

Ta dr. Premschak se je hotel torek nad Šmarčani znositi, ker mu ni občinski urad potrdil lažnjive izjave. Dopisnik se laže, da nedostaja stanovanj. Da je temu res tako, moral bi biti ta ali oni uradnik na cesti. Ako pa slučajno kdo ni zadovoljen s svojim stanovanjem, pripše si naj sam. Stranka ima napram hišnim gospodarjem pravice, pa tudi dolžnosti, makar je nemška ali nemškatarska.

Ne moremo umeti postopanja c. kr. okr. glavarstva v Celju, ki je lahko

LISTEK.

Utrinki.

Zofka Jelovšek.
(Konec.)

Ali res je, da nam hipne epizode ostanejo večkrat globje v spominu, da rajše mislimo na nje, kakor na velike in vplivnejše dogodke.

Bilo je nekoč pomladni, ko sem se prišla posloviti od znane družine. Tudi neki moj znanec je bil slučajno tam, katerega željelo nisem videla. Starejši in zelo moder mož je to, ki se ni nikdar smejal ali šalil, in ki mi je sicer vedno zelo imponiral, ali česar družbe sem se ogibal, ker se mi je zdelo, kakor da s svojim resnim ponašanjem obsoja mojo živahnost in veselost. Ko sem odhajala, poslovila sem se tudi od njega.

Pogledal mi je v oči z onim svojim globokim in resnim pogledom, ki me je vselej spravil v zadrgo in v kačem je bilo nekaj zagonetnega, kakor da nekaj prikriva. Poklonil se je, odprl usta, kakor da hoče nekaj reči ali na to se je pripognil in mi pojavil roko. Začudilo me je to in

vznemirilo. Sicer ni nič neobičnega poljubiti dami roko v pozdrav ali slovo, in v družbi je bila to splošna navada. Ali ravno on mi ni še nikoli poljubil roke. In potem kako mi je poljubil! In te njegove čudne oči! Vsa v čudu sem stopala po stopnicah in nikakor si nisem mogla pojazniti nemira, ki se me je hipno polasti. Srce mi je tolko in lica so mi kar gorela. Ali komaj sem stopila na ulico, vedela sem jasno, kakor da bi mi sam dejal, kaj je. Obstala sem za hip in noge so si mi zašibile. On me ljubi, — sem vedela s čudno gotovstjo.

Nisem ga videla od tedaj, ničesar ni bilo med nama, ali vendar sem vselej vznemirjena od tistega časa, kadarkoli se spomnim nanj.

Nekaka sanjavost se je razlila po ateljeju. Slikar je tisto in zamišljeno slikal na prijateljevem portretu. Miko je nepremično žedel v eni pozici, a obema je bilo prijetno v tem tihem svetlem, mirnem prostoru.

— Ali vas motim, gospod Vilhar? — je vprašala Zora.

— Ne, nikakor ne. Vaš glas je, kakor bi poslušal godbo in kakor godba budijo vaše besede tuja in

pozabljeni čustva v mojem srcu. Nasedel sem tam mnogo starih in lepih odlomkov in drobtin, doživljajev brez začetka in konca, kakor pravite vi. Pričovljajte še, rad vas poslušam!

— Ah, in jaz vam rada verjamem! Nisem domišljava, ali tako krasno je, če smo komu prijetni. Hotela bi, da bi imeli vsi ljude lep spomin na me. Da bi imeli tudi drugi od mene mnogo takih biserov, ulomljenih iz mojega srca, mnogo takih cvetov, zraslih v moji duši, kakor jih imam jaz od njih, in da bi bili ravno tako krasni in dehteči. Jaz jih imam toliko! Zbiram jih in pazim, da se mi ne razgube. Vsak dan najdem nove; nezasluženo res, ali vse lepo, kar doživimo, je tem lepše, kolikor manj smo to pričakovali in zasluzili.

Nedavno sem dobila pismo od znanke, pri kateri sem bila enkrat dva meseca na počitnicah. Nikdar prej je nisem videla in čisto slučajno sve se takrat bližala. In ona mi piše, kako rada se spominja na me še zdaj, ko se že leta nisve več videle, kako sem ji mila in draga. Da še ni videnata tako odkritosrčnega in dobrega človeka, kakor sem jaz in da je ne mogoče, da bi me kdo pozabil, kdor

me je kdaj poznal. Tako lepe besede so to in ganile so me skoro do solz, čeprav jih ne zasušim. Kako je človek vesel in srečen, kadar sliši take besede in kadar se spomni na nje!

— Moja znanka, ki mi je pisala to pismo, ima težko življenje zunaj na deželi, daleč od sveta. Ima moža in otroke in zadovoljna je in srečna. Ali v njeni duši je toliko sanjavega, česar ne vidi njen mož in niti kdor drugi zunaj v vasi. In zato je tako zelo hvaležna meni, ki sem prišla od daleč k njej in sem ji pričovala o sebi in o svoji nemirni duši. Čisto zmedene in sanjaste stvari sem ji pričovala, nad katerimi bi se načudni ljudje smejali, da so otročarije in budlosti, niti otročarije, svete in mile so ji bile, kakor meni in zato me ne pozabi nikdar in zato se me spominja tako lepo. Jaz, ki vidim vsako leto toliko ljudi, najdém mnogokrat take sanjave sorodne duše, ali ona v vasi, kjer je življenje tako težko, tako zelo navezano na zemljo, skrbi in vsakdanjost, ona jih ne najde. Za njo sem jaz edina na vsem božjem svetu, s katero se je pogovarjala tako krasno in lepo, kakor nikdar poprej. In ver-

jemite mi, velika sreča je to, pomeniti kakemu človeku nekaj tako lepega!

Včasih nam kdo daruje svojo simpatijo, da niti sami ne vemo zakaj. Ljudje navadno tega niti ceniti ne znajo, skoro niti ne opazijo. Jaz pa vam svetujem, ne preglejte nobene lepe, nesebične naklonjenosti, veliko čiste radosti bodete užili. In osobito ocenite vse prav in ne podcenjujte ničesar. Neka gospa, katere osebno niti ne poznam, mi je poslala nekaj pet krasnih hrušk. Prosim vas, kaj je to pet hrušk?! Ali kako veliko veselje in kako radostno presenečenje so mi napravile. Bile so najlepše hruške iz njenega vrta, prvenke, katere je ta gospa sama skrbno održala zame. Ali ni to lepo? Ravnato tako mi je bilo, kakor da je stopila na ulici pred mene in mi dala roko: — Gospodična, ne poznate me ali

mišljeno ukazalo trški občini odstraniti namisljene nedostatke, dasi je bilo pravočasno boljše informirano. Naj si okrajno glavarstvo ne domišljuje, da se Šmarčani bojimo nemčurških kverulantov. Njih grožnje s premeščenjem sodišča vzbujajo v nas le smeb. Predno bi se to zgodilo, bi morali še drugačni činitelji govoriti kakor so Premschak, Wressnig, Kolaritsch e tutti quanti.

Ne domišljajte si, da hrepenijo Ponikovljani, Podčetrtčani in drugi po vas. Naše mnenje je, da bi Vas niti Lemberžani ne hoteli z bikom v turen potegniti, ker Vam sploh vsak zaveden Slovence pokaže vrata, o čemer bomo pa prihodnjič govorili.

Do tedaj pa zdravstvuj, slavna „žlahta“, a ne pozabi nas tožiti, če ti je draga.

Kriza na Ogrskem.

Ogrsko časopisje se hduje nad nemškimi strankami, ki so začele znano akcijo proti uaredbi vojnega ministra. Vsi listi pa trdijo, da je za tem gibanjem dr. Körber sam. Vlada je baje sama mobilizovala nemške stranke, da bi se vmešale v boj na Ogrskem ter preprečile doseg do narodnih koncesij. »Budapesti Hirlap« piše: »V eni stvari se razločuje g. Körber od svojih prednikov Thuna, Badenija, Taaffeja. Ti so nastopali odkrito na pozorišču ter so se sami bojevali proti ogrski vladi. Körber pa ščuva stranke na nas in se sam skriva v zatru.«

Posl. Barabas je priobčil v nekem aradskem listu članek, v katerem se znaša nad tem, ker cesar ni sprejel v avdijenci tudi članov neodvisne stranke: »Neodvisna stranka ima dandas prav malo govoriti h krizi. Cesar se ne briga za mnenje in stališče naših voditeljev, nobenega teh ne vpraša, nobenega ne sluša. Ako bi ne bili mi nastopili krepko in trdno za narodne pravice, ne imel bi kralj prilike, zasiščevati svoje svetovale po vrsti. Ni nikaka ne sreča, ako se ta posvetovanja vrše brez nas in ako se pri rešitvi krize ignorira naše stališče. Brez nas se kriza ne more pošteno rešiti. Mi poslanci neodvisne in 1848. stranke ne moremo ničesar odjenati od že večkrat povdarjenega minimuma. In ako kralj ne popusti, kakor se govor, ne bo ne davkov ne rekrutov. — Punktum!«

Vsled ex lex stanja vladajo na Ogrskem res pravcate anarhistične razmere. Zakonite obveznosti za plačevanje davkov ni in država jih ne sme tirjati. Izkazi deželnega finančnega ravnateljstva imajo čimdalje večja pomanjkanja. V zadnjih treh mesecih je prišlo 2 mil. kron manj davkov skupaj. Pri sodiščih se vlagajo nekolekovane vloge z opazko: »Zaradi ex lex koleka prosto.« Med kmeti se širi agitacija, naj ne odpovede le direktnih davkov, temuč se

naj upro tudi indirektnim užitnim skim davkom.

Posl. Kossuth je izjavil nekemu poročevalou, da brez madjarskega poveljevanja v armadi ni misliti na pomirjenje; to naj bi svetovalci kralju brez odlaganja razložili. »Pozabiti se ne sme, da je narod dal gotove pravice v roke kralju ter jih ima on pravico nadzorovati. Te pravice pa je položil madjarski narod v roke ogrskemu kralju, ne pa avstrijskemu cesarju.«

Spošno se sodi, da tudi med sedanjo cesarjevim bivanjem v Budimpešti se ne bo kriza rešila, temuč bo Khuenva medvlada trajala še do konca tega meseca.

Nov občinski zakon v Črni gori.

Sobotni »Glas Crnogoraca« prijavlja nov zakon, tisoč se organizacije mestnih občin, s katerim se jim dovoljuje obsežna samouprava. Po tem zakonu so pravne oblasti po mestih občinsko sodišče in občinski odbor. Občinsko sodišče sestoji iz župana in dveh članov. Mesta, ki imajo 300 hiš, volijo v občinski odbor 6 članov, mesta preko 300 hiš 12 članov. Upravna doba občinskega odbora traja tri leta. Voliti v občinski odbor ima pravico vsak polnoljetni občinar, ki je tudi lahko v odbor izvoljen. V imenovanem zakonu so natanko določene pravice in dolžnosti vseh članov občinskega sodišča in odbora, kakor tudi občinskih uradnikov. Župana imenuje vlada, ki pa sicer nima nikakega vpliva na volitve. Cela uprava je pod nadzorstvom državne oblasti in je njen področje v zakonu natančno označeno. Člani občinskega sodišča imajo pravico v občinskem odboru se vdeležiti posvetovanj, nimajo pa pravice glasovati. S tem zakonom je modernizovana črnogorska občinska uprava, ki je sedaj urejena popolnoma v duhu naše dobe. Knez Nikola si je s tem stekel za svojo državico novih zaslug in ni dvoma, da mu bodo Črnogorci za njegov trud, da preustroji svojo deželo po vzorcu drugih večjih držav in jo približa zapadni kulturi, iz srca hvaležni.

Ruska politika.

Odstop ruskega finančnega ministra Witteja je zbulil pozornost v vseh zunanjih političnih krogih. Deset let je stal na krmilu ruske finančne uprave ter je v njo vpeljal nov sistem. A vendar so ruske finance nazadovale, in sicer iz zunanjih vzrokov. Največ stane Rusijo-azijska politika, ki stavi vedno večje zahteve na državno blagajno. Witte je sprevidel, da ne more več zdržati ravnotežja v finančni upravi, vsled česar je prišlo večkrat do ostrih spopadov med njim in ministrom

hote sem vzkliknila polglasno: — Kako so lepe!

Deček se je obrnil k meni in dejal z nasmehom: — Ali so vam všeč? Nate jih, doma jih imamo še dosti! — Kako lepo in prisrčno mi je dal te roži, — vsa sem zardela od veselja!

In prosim vas, ali zaslužijo taki doživljaji, da jih pozabimo?! Vse to ni nič ali vendar je lepo in krasno!

Zora je pripovedovala z občutkom in z gorečnostjo. Brat in slikar sta jo poslušala pozorno in z zanimanjem.

— Res je, — je dejal slikar. — Lepo je vse to, ali škoda, tako hipno je, da se nam zdi premalenostno da bi o tem razmišljevali. Pozabljam že prej, nego vemo, da je krasno in vredno spomina.

— O da, — je odgovorila Zora, — prepovršni smo in ne opažamo finejših reči in čustev. Tudi jaz sem bila kdaj taka. Ali zdaj pazim in nič mi ni malenkostno, kar je lepo. Živimo, živimo in ničesar ne doživimo, ker smo pretopi in preleni, da bi doživljali. Nič nam ne dela več radosti in veselja. A to je glavno, da se znamo veseliti in radovati nad vsem.

To je pol sreča.

zunanjih zadov grofom Lambsdorffom. Witte se je namreč upiral zahtevi, da se vzhodna Azija navori državnim ramegom. Da bi se prepričal sam ter odnehal, posal ga je car na vzhod na potovanje. Kake vtise je prinesel s potovanja, kaže pač najbolje to, da je kmalu na to odstopil. Tudi ga je k temu prisilil dejstvo, da je zaman iskal novega državnega posoja.

Politične vesti.

Zaradi pridržanja tretjeletnikov v vojaški službi je sklical posl. dr. Kathrein centrum klub poslanske zbornice za 17. septembra k razgovoru. Dunajski mestni svet je sklenil, predlagati občinskemu svetu prošnjo, naj se prekliče usodna naredba vojnega ministra. Ednaki sklep je storil občinski zastop v Brnu.

Austrijski cesar kot novi angleški maršal je brzjavil vrhovnemu poveljniku angleške armade, Karlu of Robertu: »Nj. Velikanstvo kralj Edvard me je imenoval maršalom britiške armade. V tej lastnosti čutim prijetno dolžnost, Vam poslati svoje pozdrave.« Robert je odgovoril: »Globoko sem ganjen vseled časti, ki jo je izkazalo Vaše Velikanstvo britiški armadi in tudi meni s take milostno brzojavko: Britiška armada se čuti zelo počaščeno, da ima v svojih listah preziveno ime Vašega Velikanstva kot maršala. V njenem in svojem imenu Vam pošiljam najspolitnejši in najprisrčnejši pozdrav.«

Turško-bolgarska vojna? Včeraj so se širile vesti, da bodo danes turške čete prekoračile bolgarsko mejo ter imajo turški poveljniki že tozadovna navodila.

Vstaja v Macedoniji. Vstaši so baje razstrelili vojašnico v Peringebergu. Mrtvih je 200 vojakov. Tudi v Gorici so razstrelili neko hišo, v kateri je bilo 50 vojakov. Kristjani se iz solunjskega okraja v trumah izseljujejo. Nedavno je zapustilo dom 4000 kristjanov, a 3000 od teh se je takoj pridružilo vstajem. Pri Novosesku je bila bitka med 450 vstaši in 250 turškimi vojaki. Po 24 urni bitki so vstaši zasedli vas ter odpeljali bogate Turke s seboj v gore, da dobe zanje visoko odkupnino. Turki imajo 180 mrtvih in 50 ranjenih.

Bolgarski knez Ferdinand je sklical v Evksinograd ministrski svet, ki je najbrže rešil bolgarsko vprašanje. Knezu so poslali voditelji macedonskih odborov več grozilnih pisem, v katerih ga pozivajo, naj se nemudoma vrne v Sofijo ter se postavi na čelo macedonske agitacije ali pa naj odstopi. Bolgarija potrebuje moža, ki ima odločnost in pogum. Tudi oficijozno se priznava, da je knezovo stališče v skrajni nevarnosti.

Pri volitvah v norveško zbornico je dosedaj vladna levica v manjšini.

Dopisi.

Iz Tržiča. K zadnjemu našemu dopisu imamo še pripomniti, da so tržički gasilci na predvečer slavnosti napravili podoknicno tudi župniku Špendalu, kar pač dovolj označuje, da več tega gospoda z nemškimi gasilci neka tajna prijateljska vez »Gut Schlauch«, gospod župnik!

Naš Nemci in nemürki so se o zadnjem dopisu v »Slovenskem Narodu« silno jezili, zlasti pa se je repenčil neki pisarček, ki čuje na velegermansko ime Benuš. Ta se je celo predrnil o »Slovenskem Narodu« izraziti »So ein schmutzig-s Blatt kann uns nicht beleidigen! Benuš, le lepo pri miru in nauči se najprvo manre, kakršno se spodobi imeti poštenemu človeku, potem budem šele dalje govoril, sedaj pa ne zaslubiš za svoje pobalinstvo družega, nego da bi te krepko prijeli za ušesa in ti z debelo brezovko našteli nekaj prav gorkih.

Sicer pa budem že poskrbeli, da bo predrezen pisar v bodoče držal jezik za zobni, drugače budem še pošteno zaplesali z njim in ga na učili, kako se je veste dostojnemu človeku. Prav čudno se pa nam zdi, da je bil ta človek, komaj da je došel v Tržič, že sprejet v gasilsko

društvo in da sedaj, ne da bi imel kakršnihkoli zaslug za gasilstvo, že zavzema častno mesto četovodje. Kot pa hoče komandirati celo društvo, dasi se v gasilstvu toliko razume, kakor zajec na boben. Posledice tega njegovega nasilnega vedenja pa se že kažejo. Kakor čujemo, namerava namreč več gasilcev samo radi Benuša izstopiti iz društva. Najbrže in najverjetnejše pa je, da bo prvi iz društva odletel Malyjev pisar. To je nam sicer vseeno; prav veseli bi pa bilo, ako bi ga v kratkem zanesel iz Tržiča preko Ljubelja tijkaj, od koder je prišel! V to pa »Gut Heil!«

Šuklje pred volilci.

IV.

Šuklje v Zatičini.

(Dalej.)

Liberalci trdijo, da so veleposnemci, samostani od časa naprej, ko se je denarno gospodarstvo začelo, kmete grozno drli. »Pripelji e mitlakarja, prezrežite mu trebuh, da si ogrejem v njem ozeble noge, je zapovedala srednjeveška kometa. »Bauernlegen«, skopljeno so zvali kmeti ropanje kmetskih zemljišč po plemenitaših. Žalosten kapitelj fevralnega sistema res, če je bilo tako grozno, kakor liberalci pripovedujejo. V srednjem veku nahajamo na kmetijah res neki kompromis med komunizmom in privatno lastnino. Obdelovali so vse zemljišča v neki vezani lastini posameznih. Ali denarno gospodarstvo je razdrolo tudi to, ker ni vsem ugajala ta skupnost, ker se je po treboval različnega denarja in moralno različno uporabljati zemljišča. Kmet je moral delati za trg in se je podvrgel pogoju sistema. Njegovo delo se je prevrglo. Delati mora drugače, da več prideva, več speča. Kmet je kakor obrtnik, delavec, postal člen kapitalističnega gospodarstva. Iz ekstenzivnega obdelovanja, kakor je bilo prej, postal je intenzivno, vrtnarsko obdelovanje polja. Kmet je upeljal tudi stroj v svoje delo. Učenjaki, kakor Liebig, so ustvarili vedo kmetijstva in novodobna kmetija se tudi že poslužuje knjigo vodstva.

K temu je na treba denarja in dosti denarja. Že melioracije požro velikanske svote. Ali potrebne so, če se hote iz zemlje več dobiti. Producenci kmetije so postali blago, t. i. proizvajanja človeškega dela, katera človek izmenjava s produkti, katere rabijo. Prej jih je zase proizvajal. Danes je kmetija združenekmetskoga pridelovanja in trgovstva. In tu nastopa kapital ter nakupuje zemljišča ter jih da obdelati po dinarjih s pomoko strojev in učenega voditeljstva kmetije. Velevosestva, ki nimajo denarne moči in modernega kmetijstva voditelja, razpadajo. Iz malega kmeta postane proletarec, ki v industrijski hiti, ali ki mora delati kot dñinar na veleposestvu. Torej tudi tukaj isti proces razpadanja manjših obrti, združevanja velikih podjetij in proletariziranja kmetskega ljudstva.

Na Angleškem je baje očka kmeta pregnala, ko so kapitalisti kmetsko zemljo rabili v produkcijo volne. Da vzamem samo češke dežele. V teh deželah posedujejo cerkveni višji duhovniki 103 459 hektarov poljedeljske zemlje. Površno spada na enega veleposestnika na Češkem 4000 hektarov. Nakupuje se vedno kmetske zemlje, včasih samo radi tega, da se napravi lepo lovišče. Tako bi centralizacija kmetijske zemlje vodila do tega, kakor centralizacija tovarniških trgovskih podjetij v rokah bogatašev, do proletarizacije kmeta. Večje in industrije in poljedelstvo v večjem obsegu mečejo, vsled večje produktivnosti velikih podjetij manjše v konkurenči na cesto. V industriji je to po soc. demokratični teoriji gotovo. Saj vidimo, da že skoraj nič več ni samostalnih gospodarjev med mestnimi občinami. Km-tu prorokuje ravno tisto usodo. Engels piše: »Dolžnost nam je, da tudi kmetom povemo, da so izgubljeni, dokler voda kapitalizem; gotovo je, da bodo kapitalistična velika obrt korakala čez zastaranzo malo obrt, ki je brez moči, kakor železniški vlak čez karolovo.« (Dalej prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 4. septembra.

— Osebne vesti. Imenovana sta pri politični upravi na Štajerskem: Okrajni komisar dr. Teodor Redl namestniškim tajnikom in okrajni komisar Alfred Cisl okrajnim nadkomisarjem.

— Odlikovanje. Naučni minister Hartel je podelil bivšemu okrajnemu šolskemu nadzorniku, nad-

učitelju g. Antonu Jeršinovcu v priznanje njegovih zaslug na šolskem polju naslov ravnatelja.

— Vir venalis. Časih se dobesna kmetih škrbaste babnice, ki znajo o liberalcih pripovedovati najstvarnejše »istorije«. Z besedo, ki prepirča vsako Marijino devico, dokažejo te babnice, da hočejo liberalci Boga obdelavati in da so Kristusa prodali Judom, da hočejo na altarje postaviti na mesto Matere božje nage ženske in da z blagoslovjenimi hostijami krmijo prešiče. Takim babnjim kvantam so podobne Šukljetove ekspektacije o deželnem šolskem svetu in njegove trditve, da je dr. Tavčar to korporacijo z mladeničko nepredvidnostjo narodno večino v deželnem šolskem svetu na vrgel in da jo je prevzvišeni graščak z Rečice smehljajo pobral. Kakšen pa je bil doslej ustroj deželnega šolskega sveta? V njem so bili baron Hein kot predsednik vladni svetnik vitez Kaltenegger, deželna šolska nadzornika Hubad in Končnik, dr. Tavčar, dr. Schaffer, dr. vitez Bleiweis, ravnatelj Junovicz, šolski vodja Pezdič in dva slovenska duhovnika. Slovenci so torej imeli večino (Hubad, Tavčar, Bleiweis, Pezdič in dva duhovnika), ne manjšina, kakor besedič dvojni svetnik Šuklje v svoji notorični resniceljubnosti; če pa se ta večina ni vselej obnesla, ni tega kriv ne »ponižni dogovorček« z Nemci, nego je iskati vzroka v odvisnosti gotovih gospodov. Posebno se je razkoračil Šuklje zaradi imenovanja profesorja Mandla. Šuklje prav natančno ve, kako in kaj se je zgodilo v tisti seji in vendar zavija stvar, kakor mu ravno kaže. Prav »gromovnik« dr. Tavčar je bil tisti, ki se je v deželnem šolskem svetu z vso eneržijo uprimeval dr. Mandla, a je s svojim predlogom ostal v manjšini. In tu je treba vedeti, da dr. Schafferja vsled bolezni ni bilo na tisto sejo deželnega šolskega sveta in kateri je moral delati za stran. Torej tudi Šuklje zaradi imenovanja profesorja Mandla ni vložil pisanega protesta in ni zahteval, da se ta protest z nasveti vred predloži ministrstvu, potem sta ta greh ravno tako storila tista dva slovenska duhovnika, ki sta člana deželnega šolskega sveta in katerima dela Šuklje v svojem članku tako globoke poklane. Dr. Tavčar se ni zadovoljil s tem, da je bil v deželnem šolskem svetu nizozemski predstavnik, pri ministrstvu, med tem ko omenjena duhovnika sploh nista ničesar več storila. Tako je s to zadevo. Zdaj naj pa ljudje čitajo Šukljetova izvajanja, da se tukaj isti proces razpadanja manjših obrti, združevanja velikih podjetij in

vajovljeni bi bili, če bi jim na vseh nadih vezali ene in iste otorove, mo da bi sploh prihajali med se. Ta ljudomilost zasluži vse prizanje. Kam bi tudi prišli ti ubogi kraljki poslanci, če bi morali na skem shodu pretresati kako drugo srešanje. Vzemimo le dr. Schweiherja. Ta je na shodu prodajal tako včino, da je bilo joj. Povedal je to, kar smo že desetkrat čitali v novencu in kar bi vsak najoburnejši kaplanček bolje povedal. Ta naj bi imel v vsaki občini od in naj bi na vsakem o tem ujem govoril? — Značilno v omenem pozivu je tudi to, da naj poslanci sami večkrat prirejo shode. No, na to bodo dobratičani okrog Mengša še dolgo kali. E, ko bi se doble kake dite kakor svoj čas, potem bi se stolični poslanci že tudi sami poudili prej pa se gotovo ne!

Občinska seja v Idriji, je bila v ponedeljek, je bila zanimala. Tako se je pokazalo, da mora edina erarična delavca, ki v rudku ponesrečju, dajati podpore, da morejo eksistirati. Jakobu Krapšu, kojem smo že poročali, se je dočilo iz občinske blagajne 5 K dne mesečne podpore. Ker ima skojnine 10 K in ima poleg sebe trbeti še za ženo in tri male otroke, nam je še vedno uganjanje, da se bo moral s 15 K na mesec reživljati. Idrijski klerikalni odborci so imenitni katoličani. Ne upajo zagovarjati cerkvenega blažoslova! verjetno, kaj? Ko je predlagal župan, naj se vrši otvoritev realke brez večjih slovensnosti in običajnih ceremonij, je vstal potem, ko njegov sosed Kos ni hotel tega storiti, nekdanji liberalni Knap ter predlagal, naj se realka blagoslovni in potabi uradništvo. (Kaj, ali so uradniki opet klerikalcem priljubljeni!) Župan je zavrnil to, da bi se čudno delo, da bi najstrenje nasprotiti realke sedaj isto blagoslavljalji. Nalando pa si je celo upal izjaviti, a najboljši blagoslav bodo dobri žitelji in marljivi učenci. Klerikalci v obe zavrniti prav mirno spravili žep. Saj pa tudi vsa jeza nič ne omaga, sedem jih je, pa je! Nai budi v deželnem zboru prišli do tega poznanja. Tretji slučaj je, da v mestu Idriji občina ne more dobiti prostora, a bi postavila, nujno potrebno hrambo za gasilno orodje. Idrijo olagoma monopolizira erar!

Godbeni klub „Struna“ Idriji priredil v soboto, dne 5. t. m., včeraj koncert v c. kr. rudniškem dedališču. Spored je sledileči: V. Parma: Koračica iz opere »Amanke«; Schönfelder: Koncertna inveritura; Smetana: Sekstet iz opere Prodana nevesta; P. Hartman: Praelidium; Verdi: Zbor ciganov iz opere »Trubadur«; Murnik: »Bucek strahu«. Začetek ob polu 9. uri včeraj. Ker je posebno glasbeni delavci skrbno izbrani in je »Struna« sled svoje izvezbanosti porok za zborni umetniški užitek, se pričuje obite udeležbe. »Struna« pa tudi zasluži vzprito svoje izvanredne marljivosti in požrtvovnosti posameznih članov vse priznanje.

Diletantje v Radečah vredne na občeno zahtevanje dne 5. t. m. v tretjič »Desetega brata«. Udeležba obeta biti mnogobrojna, posebno od p. n. tujih gostov, ker je prva predstava obnesla povsem lastno za radeške diletanete. Upa se, da bodo tudi to pot zeli vesestransko ohvalo. Seveda je odvisno vse le od p. n. občinstva, ki naj z mnogočrno udeležbo pokaže, da se zamaša za star, in s tem bodri in navdušuje naprednijoče naše diletanete v strajnemu nadaljnemu delovanju.

Bik usmrtil pastirja. Pastirja Lorencu Koširja na Pristavi, ki je pasel na domačem travniku živo, je napad 2. t. m. bik posestnika Šipisa Primožiča. Bik ga je podrl na kop in ga bodel z rogovimi. Košir je sled budih poškodovanj umrl še stega dne.

Legar se je pojavil v Smolu, kjer je na tej bolezni zbolelo šest oseb. V zdravstvenem oziru je vse potrebljeno odredilo, da se epidemija ne razširi.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani. Na zatožni stopi je sedel včeraj 20 let stari fant Anton Družnik, kovač iz Spodnjega Grabna, zaradi hudodelstva ropa, gojufije in prestopka tatvine. Dne 31. velikega travna napadel je Družnik Vintgarju podobarskega slikarja franceta Ropreta, idočega od Žumove restavracije proti soteski, ga daril, kakor sam priznava, s kame om po obrazu takoj, da se je Ropret zavezast zgrudil na tla, nato mu pod traka odtrgal 14 krov vredno epno uro, odvzel mu je tudi iz no-

trnjega žepa suknje notes, v katerem je imel spravljene tri razglednice predstavljajoče Vintgarjevo okolicico; gotovine, zlat za 20 K in nekaj drobiša, shranjenega v telovnikovem žepu ni našel storilec, nato ga je še pahnil v deročo Radovno, meneš, da bo Ropret utopil. V mrzli vodi je prišel Ropret takoj k zavesti, in ker je bil več plavjanju, prizadeval si je doseči desni breg potoka, a Družnik ga je v vodo nazaj odrival in mu prizadal udarec na desno stran vrata. Situacija je bila za Ropreta skrajno mučna, in bi znala osodepolna postati, da ga nista rešila Valentin Mulej in njegova spremljevalka Agata Kapija, katerih se je Družnik tako ustrašil, da je takoj stekel. Mulej je pomagal Ropretu na suho, kateri izmučen in prestrašen po dogodku ni vedel drugega povedati, kakor da ga je nekdo v vodo vrgel, šele kasneje se je spomnil celega dogodka in pogrešil uro, notes, klobuk in dežnik; storilca niso poznali. Anton Družnik je v svojem okraju na zelo slabem glasu, zato so mu bili orožniki kmalu z petami ter ga aretovali kot sumljivca. A Družnik jo je čez nekaj dni potem iz preiskovalnega zapora v Radoljico na Koroško pophal, popred pa je vzel svoji materino ime v Martin Slivik ter spremenil rojstno letnico v 30. sušča 1884. Slobodo, katere si je Družnik tako želel, užival je le kratek čas; bil je zopet prijet in priveden v preiskovalni zapor v Radovljico. Tu je spočetka vse priznal in rekel, da je Roperta zato napadel, ker je denar zaobleko rabil; priznal je tudi dvema sojetnikoma, da je storilec. Kasneje pa je spremenil svojo izpovedbo in jo skušal s tem oplešati, da je izjavil, da se je pri napadu le v osebi zmotil in da se je hotel le nad nekim Baušanom maščevati, ker mu je v tovarni kruh odjelil. A vsakemu je bilo jasno, da si je povest o delovodovi Baumanu Družnik le izmisli, da bi storjeno hudodelstvo oblažil. Zatožen je bil tudi, da je bil dvakrat zasačen, ko je v Radovni postrič lobil. Izrek porotnikov je bil v polnem obsegu za krvido otoženca, nakar ga je sodišče obsođilo na 15 let težke ječe, katero kaznen je Družnik takoj nastopil.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu. Dne 2. t. m. so sedeli na zatožni klopi Janez Gregorič, Anton Jerele, Martin Detelič, France Koritnik, Janez Glažar in France Gregorič. Ti so letošnjo pomlad bili strah vseh ljudi okoli St. Jerneja. Zatoženih nobeden noči pripoznati svoje krvide, le mladi, 10 let stari France Gregorič pripoveduje, ko je dal predsednik njegovega očeta odstraniti, sledede: Kar smo prvič pokrali, nesli smo v Maharovsko hodo. Ta »rujava« — tako pri celi obravnavi imenuje Antonia Jereleta — je z železnim drogom vratu vzdignil. Pri Kirarju bila je pa šipa malo ubita, pa so oče z roko odprli okno, me vzdignili in medjali v sobo. Pri zidu ste bili dve skrinji. V eni dobil sem bukvice in jih dal očetu. Ta »rujava« je prevedal meni, da ne smem nič povedati. Sploh se je fantu čuditi bilo, da je malenkosti tako dobro zapomnil, n. pr. kje je »rujava« padel. — Prič je bila cela vrsta. Ukradeni ste pa bili Janezu Zalokarju iz Št. Jerneja dve vreči ajde. Mariji Žužek ukradena so bila piščeta. Šla je po sledu za tatovi — ta je držal v Maharovsko hodo. Jera Majzel iz Št. Jerneja pričuje, kako so tam tatovi pri oknu omrežje odtrgali, da jih čutila ni, a hlapac jih je čutil. Hlapac France Pavlin pravi, da od začetka ni mislil nič hudega, a ko škrtnanje le ni prenehalo, je vstal in slišal besede: »Zdaj pa le bežimo!« Bil je pet dedcev in en fant. Matija Menič, trgovec, pravi, da so tatovi pri njem od 5 do 6. junija poskušali svojo srečo. Vlomili so v prodajalno. Poiskali so samo jedila, slanino in mast; ker je bila kasa prazna, niso denarja dobili. — Nadučitelj Saje pričuje, da mu je bila vzeta vsa mesečna plača 173 kron. Sestra je bila tisto noč sama doma, slišala je in tudi na pomoč klicala. Maria Kirar pričuje, da so jo tatovi s svojim obiskom počastili od 7. do 8. junija. Vzetega jej je bilo 400 gld., hlapcu pa 25 kron. To potrdi France Obrc, hlapec, kojega morajo pa šele učiti, kako in koliko prstov je pri prisegi vzdigniti. Zato je bil vpravščan, če v šoli katehet ni učil, kaj je prisega in kako se prisega. Obre pove, da se je tatrina izvršila skoraj 1. in 2. ure zjutraj. — Popoldne so prišle priče na vrsto, na koje so se sklicevali toženi. Ana Zagore potrdi, da je bil Glažar od sobote na nedeljo do 2. ure pri njej v gostilni. Janez Glažar, oče zatoženega, pravi, da ve da je fant prišel po polnoči domu in da je ob 4. uri zjutraj še spal. Alojz Krapčič ne ve nič povedati, kje je Glažar v petek na soboto in v soboto na nedeljo hodil. S tem je bilo dokazovanje

sklenjeno. Orožniški vodja izpove, da je fant njemu ravno tako povedal, kakor govoril danes. Karl Majdič, delavec v Pleterjih, tudi ne more povedati, kje je bil Gregorič omenjeno noč, istotko tudi ne priča Janez Oswald. Neža Gregorič, žena Gregoriča, sklicuje se na Boga, da je njen mož omenjene noči vedno pri njej spal, fant pa, da je slaboumen, ker ga je enkrat kobilka vdarila. Tudi Neža Gregorič in Marija Gregorič, hčeri zatoženega, izjavita, da je oče res šel zvečer spal, a potrditi ne moreta, da je bil oče vso noč doma. Zupančič France potrdi samo, da Jerele do polnoči ni kradel; Anton Zagore pa, da pri Kirarci do polnoči ni kradel, ker si je ob 1/12 uri dva ajmohta pustil prineseti. Tako in enako so govorile vse priče na koje so se otoženici sklicevali. Vse te so dokazale samo to, da pred 12. urou niso nikjer ulomili. Porotniki so skoraj vsa vprašanja izzemli ono o Glažaru skoro soglasno potrdili. Obsodjeni so bili: Janez Gregorič na 5 let, France Koritnik in Janez Jerele na 3 leta istotako Martin Detelič, Janez Glažar na 4 meseca in fant Gregorič na 14 dni. Obravnavata je trajala do 2. ure čez polnoč.

Javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni preskušalni kleti pod kavarno »Evropo« se vrši, kakor smo že javili jutri, v soboto, zvečer od 8. ure naprej. Želeti bi bilo, da poseti to pokušnjo mnogo vinskih kupcev, ker nekateri vinogradniki imajo še mnogo vina na prodaj, katerega bi sedaj, vsled bližajoče se trgovine prav radi in po ceni oddali. — Vsako tozadnevo posredovanje in pojasačno izvrši in daje vodstvo omenjene kleti brezplačno.

Na korist pogorelcem v Vačah vrši se v nedeljo dne 6. septembra v gostilni »Prešernov hram« Rožne ulice štev. 29 domača vratna veselica. Iz posebne prijaznosti sodeluje slavni kvartet »Šramela«. Začetek ob 4. uri. Vstop prost. Ob neugodnem vremenu vrši se veselica dne 8. septembra.

Tatvine. Dne 1. t. m. od 7. do 8. ure zvečer je prišel v prodajalnico pekovskoga mojstra Ivana Šupice v Bohoričevih ulicah št. 1 mlad neznan človek, ravno ko ni bilo ni kodar v prodajalni. Odprl je predal in ukradel iz njega denarnico, v kateri je bilo okroglih 15 K denarja. Ko pa je prišla nato Šupicova žena, je kupil nekaj kruha in odšel. — K Neži Premšičevi iz Bitovske gore se je v noči od 3. na 4. t. m. na Dunajski cesti št. 9. ko je tam prenočevala, neznan tat utihotopal v sobo ter ji ukradel na mizi ležečo denarnico z vsebino 10 K. Tudi njeni gošči vitezovi V. K je ukradel steklenico brinjevca. — Franu Piškuri, delavca na Karlovske cesti št. 30, je dne 15. avgusta iz odkljenjene sobe nekdo ukradel 20 K. — Gabrijelu Eletzu, uslužencu na južni železnici, stanjočemu v Jenkovičih ulicah št. 11, je včeraj nekdo ukradel iz zakljene spalne sobe srebrno uro z verzijo, ki je imela za privesek dva angleška denarja s podobo kraljice Viktorije. — Jeri Zupanovič, branjevki v Florianskih ulicah št. 15, je dne 1. t. m. neka pri nji stanujoča slaboglasna ženska ukradla več perila.

Vojaka na straži zmerjal. Včeraj dopoldne je stal na straži pri prisilni delavnicisti vojak, ki je v noči od 31. avgusta na 1. t. m. streljal za neznanim ulomiteljem. Do njega se je prilomil delavec Janez Borščnik in ga začel zmerjati, da ne zna streljati itd. ter ga nadležoval tako, da so ga moralni vojaki prijeti in oddati policiji, ki ga je dala v zapor.

Izseljevanje. V Ameriko se je včeraj odpeljalo z južnega koldvora 10 Hrvatov in 15 Kranjcov. Aretovana sta bila med temi Alojzij Hribar od Sv. Križa pri Krškem in Fran Nežemar iz Broda v krškem okraju, ker sta se hotela izseliti v Ameriko in se na ta način odtegniti vojaškemu naboru. — Na Westfalsko se je dne 3. t. m. odpeljalo 70 rudarjev, kateri so do sedaj delali v trboveljskih rudkopih.

Tatvina koles v Gorici. Dne 11. t. m. sta bili v Gorici ukrazeni dve »Puchs«-kolesi. Ena je imela črki R. F. in je bilo vredno 300 K, drugo pa št. 11.704, ki je bilo vredno le 200 K. Tat je dosedaj še neznan.

Iz Amerike se je včeraj pripeljalo 70 oseb, med temi 35 Domžancev in 35 Hrvatov.

Izgubljene reči. Včeraj je izgubila Marija Megličeva denarnico z malo sveto. — Jožefina Dermota je izgubila od Uršulinske cerkve do Gradišča denarnico, v kateri je bilo za 11 K denarja. — Karol Sirk, sluha, je pozabil včeraj v neki tukajšnji trgovini bilježnik s 50 K vožno karto državne železnice in poboticno, a ko je prišel nazaj, ga ni bilo mogoče najti. Najbrž ga je vzela kaka stranka. — Na potu po Frančiškanskem mostu, Mestnem

trgu, Čevljarskem mostu, Židovski ulici, Kongresnem trgu, Volfovih ulicah in Sv. Petra očeti do Lloyd-a je zgubila neka dama srebrno ob robu pozlačeno uro, s kratko verižico in srčastim priveskom. Kdo jo najde, naj jo odda v uredbištvu »Slovenskega Naroda«.

Našla je Ivana Nagode, delavka v tobačni tovarni srebrno brožo s sliko Marije Pomagaj.

Hrvatske vesti. Častnim občanom mesta Požega je bil imenovan pisatelj Evgen Tomič v priznanje velikih zasluga, ki si jih je pridobil na literarnem polju. — Umrl je 29. m. m. v Otočacu očodni sodnik Matija Bančić — Kaznjenci so se upravljali deželni jetnišnici v Lepoglavi zaradi slabe hrane. Poklicati so morali orožnike iz Varaždina, da so jih pomirili. Govori se, da je okrog 300 kaznjencev uslo, toda ta veste ni potrjena. — Deputacijski sekretar Šumanović je sprejel včeraj kot banov namestnik deputacije mest Broda in Križevaca. — Viši policijski nadzornik v Zagrebu, pl. Gúthner, katerega so pri zadnjih demonstracijah s konja vrgli, je prosil za premislek v državno službo. — Skupščina za finančno samostalnost se je vršila v Gospicu pod predsedstvom Josipa Nikšića. Udeležilo se je lepo število obrtnikov in kmetovalcev iz okolice. — Radi dogodka v Grobniku se je pričela pred sodbenim stolom v Ogulinu obravnavata proti 19 otožencem, katerega je govoril včeraj Erazem Brčić. Kot priče proti otožencem so pozvani občinski uradniki, pisarji in pandurji.

* **Najnovejše novice.** —

Štrajk. V prvih tovarni kmetijskih strojih v Budimpešti so ostavili vsi delavci delo. — Dušovnik — trgovec z dekleti. V Gleiwitzu so zaprli katoliškega duhovnika Gniezinskega, ko je hotel sedem deklic odpeljati v Ameriko. — Čudno odlikovanje. Pri zadnjih odlikovanjih se je pripetila nemškemu cesarju mučna pomota. Rdeči orlovi red je namreč podaril tudi italijanskemu nadpomeniku Vitu Medugniju, ki pa je že celo leto v preiskovalnem zaporu v Bariju zaradi raznih tatvin na Kitajskem in ker je na sumu, da je umoril lastno ženo. — Velikanski požar razsaja že nekaj dni v francoskem okraju Varu. Več tisoč hektarov vinogradov, žitnih njiv in olivinskih nasadov je že uničenih. Zgorele so tudi že štiri vasi. — Lastno sestro je umorila iz ljubousnosti v Faenzi v Italiji neka Marija Agnani. Nato si je tudi sama prerezala vrat. — Kuga se je pojavila na neki ladji v Pireju. — Grozna drama se je odigrala v neki vasi blizu Szegedina. Hči posestnika Tomilovića se je vkljub mnogim domaćim snubcem omota v sosednjo vas. Ko je te dni prišla obiskat svoje starše, vstavili so prejšnji njeni čestilec voz ter hoteli ženo odvesti. V boju, ki je pri tem nastal, je eden čestilec zbolel ženo v srcu. Mož je morilca prebodel, a neki drugi napadalec je zadal možu smrtni sunek. — Nesreča na morju pri Burgasu niso krivi vstavi, temuč se je po neprevidnosti razletel dinamit. — Zaradi bratomora je bil pred porotniki v Tarnopolu obsojen 20letni kmečki fant Hrynas na vislice.

Konec pustoloveža. V Regensburgu je umrl v veliki bedi bivši tajnik bolgarskega kneza Ferdinand, Evgen Pfannenstiel, star šele 28 let. Zaradi nerednega življenga je bil izobčen že iz gimnazije. Potem se je naučil raznih evropskih jezikov ter prišel v Sofijo, kjer mu je neka gledališčna igralka posredovala pri knezu, da ga je vzel za svojega tajnika. Imel je veliko plačo in knez mu je vse upal. Nekega dne pa je zginil z lepo igralko, ki je bila, kakor vse kaže, njegova v knezova ljubica. Potikala sta se po svetu, dokler sta pognala ves denar, ki ga je Pfannenstiel knezu ukral. Potem se je še vedno izdajal za bolgarski tajnik ter sleparil po evropskih hotelih. Končno so ga v Parizu prijeli. Monakovsko sodišče pa ga je oprostilo, ker je bolgarski knez založil ves denar zajet, kajti bilo mu je na tem dobi, da dobi nazaj važne listine, ki mu jih je pustolovež odnesel. Vendar je preiskovalni zapor tako nanj vplival, da je zbolel za jetiko ter sedaj umrl.

Roparjevi zapiski. Pred pariške porotnike pride v kratkem neki mož, ki ropa le v zabavo

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurz dnevn. borze 4. septembra 1903.

	Dinar	Blago
1% majeva renta . . .	100—	100-20
1% srebrna renta . . .	99.95	100-15
1% avstr. kronska renta .	100-40	100-60
1% zlata . . .	120-35	120-55
1% ogrska kronska . . .	97.90	98-10
1% zlata . . .	118-85	119-05
1% posojilo dežele Kranjske . . .	99-75	100-75
1% posojilo mesta Slijetja . . .	100—	—
1% Zadra . . .	100—	—
1% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	100-20	101-20
1% češka dež. banka k. o. . .	99.70	99-90
1% ž. o. . .	99.60	99-90
1% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	304—	305—
1% pešt. kom. k. o. z . .	101-70	101—
10% pr. . .	105-20	106-20
1% zast. pis. Innerst. hr. . .	101—	102—
1% ogr. centr. deželne hranilnice . . .	100-25	101-25
1% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100—	100-60
1% obi. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100—	101—
1% češka ind. banke . . .	100-25	101-25
1% prior. Trst-Poreček. žel. . .	98.50	99-75
1% dolenskih železnic . . .	99-75	—
1% juž. žel. kup. 1/4 r . . .	304—	305—
1% av. pos. za žel. p. o. . .	100—	101—
Srečke . . .	170—	179—
" " 1860/ . . .	183—	184-50
" 1864/ . . .	247—	251—
tizake . . .	155-10	157-10
zemlj. kred. i. emisije II. . .	287—	292—
cgrske hip. banke . . .	279—	284—
srbske š. frs. 100— turške . . .	260-80	266-50
Basilika srečke . . .	86-50	88-60
Kreditne 113-0	114-50	—
Inomoske 187-5	187-5	197-5
Krakovske 436—	441—	—
Ljubljanske 83—	87—	—
Avstr. rnd. kriza . . .	79—	83—
Ogr. 71—	75—	—
Rudolfove 63-50	54-50	—
Salcburške 26—	27—	—
Dunajske kom. 68—	72—	—
Delnice 77—	81—	—
Južne železnice 474—	479—	—
Državne železnice . . .	80—	82—
Avstro-ogradske bančne del. 649—	650—	—
Avstr. kreditne banke 1580—	1586—	—
Ogrske 642—	643—	—
Zivnostenske 712—	713—	—
Premogokop v Mostu (Brux) 260-50	251-50	—
Alpinski montan 650—	660—	—
Praške želoz. ind. dr. 382-50	383-50	—
Rima-Murányi 1656—	1660—	—
Trboveljske prem. družbe 451—	452—	—
Avstr. oročne tovr. družbe 378—	380—	—
Ceske sladkorne družbe 353—	356—	—
Valute 148—	150—	—
Zitne cene v Budimpešti. 11-37	11-42	—
dne 4. septembra 1903.	19-05	19-07
Termín. 20 franki . . .	23-49	23-55
Pšenica za oktober . . .	23-93	24-01
Rž " oktober . . .	50 "	62-1
" april 1903. . .	50 "	64-8
Koruza " sept. 1904 . . .	50 "	61-9
" maj 1904 . . .	50 "	53-6
Efektív. 5 vinjarjev ceneje.	484—	—

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306-2. Srednji sračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Večrovi	Nebo
3. 9. zv.	741-5	18-6	brezvetr.	jasno
4. 7. zj.	742-1	11-5	brezvetr.	megla
2. pop.	740-5	25-0	sr. jvzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 18-9°, normale: 16-6°. Mokrina v 24 urah: 0-0 mm.

Gospodična

solidna, mlada komptooristinja pri večji tukajšnji firmi želi **pripravo stanovanje s hrano** pri kaki boljši rodbini ali pa tako, kjer že stanujejo gospodične imenovanega poklica.

Ponudbe za zahtevo plačila naj se posiljajo pod „A B C“ na upravnosti Slovenskega Naroda. (2253-2)

Posestvo

obstoječe iz dveh hiš, vrta, 14 sob, 2 malih in 2 velikih kleti, z dobro idočo gostilno, tukajšnjega skladista in postaje južne železnice v Zagorju ob Savi se proda ali dá v najem. (2276-1)

Več se izve pri lastniku Gregorju Južna v Zagorju ob Savi.

Muhe so zopet sitne!

Edina, vsaki zahtevi zadostna prirava za uničenje teh škodljivcev je amerikanski

„Tanglefoot“.

En sam list jih vjame in obdrži do 2000. Dobi se v vseh trgovinah po 10 vinarjev list. (11-201)

Glavna zaloga za Kranjsko:

Edmund Kavčič

v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Angeljnovi milo.

zrak

Marzeljsko (belo) milo.

sta najbolj koristni štedilni mili za hišno rabo!

Tovarna mi...

Pavel Seeman

Ljubljana.

Boljše stanovanje

za dve deklice se išče pri boljši rodbini. Rabi se tudi glasovir. Več se izve pri upravnosti »Slov. Naroda«. (2248-4)

Učenca

za žično pleatarski in sitarski obrt
v sprejme takoj 2262-2

Evgen Janc v Sodražici.

Dečki ali deklice

se sprejmejo po nizki ceni na stanovanje in hrano. Kje? pove upravnost »Sloven. Naroda«. (2256-2)

Za svojo hčer

iščem mesta v hotelu ali dobreri restavraciji, kjer bi se izvezbala v kuhi in gospodinjstvu. Dal bi tudi mesečni prispevek. — Ponudbe pod „Hedwig 1903“ na upravnost »Sl. Nar.« 2265-2

Mesarski pomočnik

se sprejme pri 2258-2
Al. Pavlinu v Trebnjem.

Vstop 15. septembra ali pa 1. oktobra t. l. Izuchen mora biti v razkavanju mesa. Plača po dogovoru.

Ces. kr. avstrijske

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga bez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponocni osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. urij zj. osobni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. urij 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipško, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. urij 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. urij 40 min. popoldne osobni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. urij 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Brezenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razred.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. urij ponocni osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzenfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. urij 17 m zjutraj v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, pri 1. urij 5 m popoldne istotako, ob 7. urij 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Pribor v Ljubljano juž. Kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. urij 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda), Franzenfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. urij 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. urij 16 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II. razred), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Brezenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. urij 44 m popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljak, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzenfesta, Pontabla. — Ob 8. urij 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljak, Celovec, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reiffing iz Steyr, Linc, Budjevic, Plzna, Marijine varov, Heb, Francovci varov, Praga, Lipskega. — Ob 8. urij 38 m zvečer osobni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. urij 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. urij 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevje in ob 8. urij 36 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. urij 28 m zjutraj, ob 2. urij 5 m popoldne, ob 7. urij 10 m in ob 10. urij 45 m ponocni samo ob nedeljah in praznikih. — Pribor v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. urij 49 m zjutraj, ob 11. urij 6 m dopoldne, ob 6. urij 10 m in ob 9. urij 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

P. n.

Vsem cenjenim p. n. odjemalcem in trgovcem dovoljujem si vladivo javiti, da sva se moj dosedanje družabnik gosp. Edmund Kotzbeck in jaz prijateljskim potom razdržila in da sem prevzel podpisani dosedanje trgovino, katere tvrdka se je glasila Kotzbeck & Kostevec v svojo popolno in izključno last in da bom to trgovino z manufakturimi in modnimi stvarmi vodil od sedaj naprej na istem mestu

Sv. Petra cesta št. 4

pod tvrdko, vpisano v trgovinskem registru.

I. KOSTEVC.

Slav. občinstvo pa prosim, da izvoli zaupanje izkazano star tvrdki ohraniti še vnaprej moji novi tvrdki I. Kostevec ter bilježim z zatridilom, da bom skušal to zaupanje tudi vsestransko zadovoljiti in opravičiti.

Ljubljana, dne 2. septembra 1903. (2294)

Z odličnim spoštovanjem

J. Kostevec.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšajočimi se vplačili. Vsak član ima po preteklu petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavaroval